

Ohnisko invazivního meningokokového onemocnění v anglickém hrabství Kent

An outbreak of invasive meningococcal disease in Kent, England

Zuzana Okonji, Pavla Křížová, Michal Honskus, Martin Musílek

V souvislosti s medializovaným ohniskem invazivního meningokokového onemocnění (IMO) u vysokoškolských studentů v anglickém hrabství Kent, poskytl Státní zdravotní ústav informace a doporučení na webových stránkách dne 17. 3. 2026 [1]. Evropské centrum pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) poskytuje pravidelné aktualizované informace o tomto outbreaku na své platformě EpiPulse od 17. 3. 2026 [2], s odkazem na denní aktualizace dostupné na webových stránkách UK Health Security Agency [3].

Ke dni 31. 3. 2026 bylo v ohnisku IMO v Cantenbury v anglickém hrabství Kent zjištěno 20 potvrzených a 2 pravděpodobné případy IMO. Všechny případy byly hospitalizovány, dva skončily úmrtím. Všech 20 potvrzených IMO bylo způsobeno *Neisseria meningitidis* B a aktuálně u 17 z nich byl zjištěn subtyp B: P1.12-1,16-183: F1-5: ST-485 (cc41/44) [2, 3].

Ke dni 18. 3. 2026 nahlásila Francie do EpiPulse jeden případ IMO 22letého studenta s *N. meningitidis* identického subtypu s pravděpodobnou vazbou na ohnisko IMO v Cantenbury v anglickém hrabství Kent [2].

Dne 19. 3. 2026 zveřejnilo ECDC hodnocení rizika pro populaci v zemích EU/EEA v souvislosti s ohniskem IMO v Kentu [4]. Riziko bylo zhodnoceno jako nízké a pro případ zjištění IMO v souvislosti s ohniskem v Kentu doporučilo ECDC okamžitou detekci úzkých kontaktů IMO, s následným podáním antibiotické profylaxe a očkováním vakcínou proti *N. meningitidis* B (MenB vakcína).

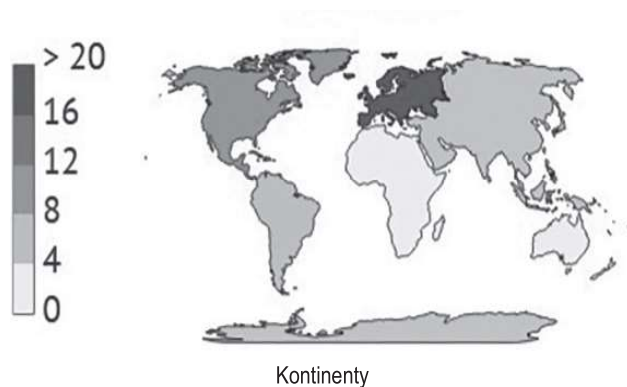
Subtyp, který způsobil ohnisko IMO v Kentu *Neisseria meningitidis* B: P1.12-1,16-183: F1-5: ST-485 (cc41/44) je teoreticky pokrytý oběma MenB vakcínami (Bexsero, Trumenba) dostupnými i v ČR [2, 3].

Národní referenční laboratoř pro meningokokové nákazy (NRL MEN) zajišťuje surveillanci IMO v České republice ve spolupráci s epidemiology, mikrobiology, klinickými lékaři. Za rok 2026, ke dni 31. 3. 2026, bylo v České republice zjištěno 10 případů IMO, u žádného nebylo hlášeno úmrtí. U těchto 10 IMO byly zjištěny následující séroskupiny: C (4x), W (3x), B (2x) a Y (1x). Molekulární charakterizace dvou zachycených *N. meningitidis* B je následující: B: P1.22-1,14: F4-1: ST-35 (cc35) a B: P1.12-1,13: F1-66: ST-12618 (cc-ND).

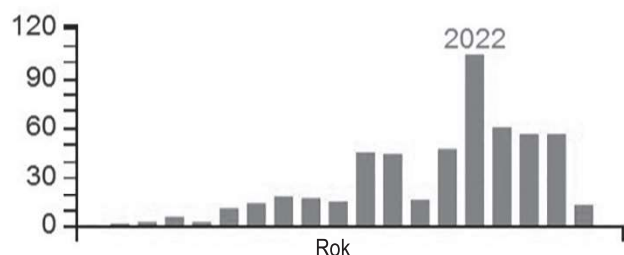
NRL MEN disponuje sbírkou *N. meningitidis* izolovaných v České republice od roku 1971 z IMO, od kontaktů IMO, z respiračního onemocnění a od zdravých nosičů. Tato sbírka zahrnuje k 31. 3. 2026 celkem 6211, z toho izolátů z IMO je 1013, z nichž 1049 jsou *N. meningitidis* B. Ke sbírce těchto izolátů má NRL databázi, v níž jsou zahrnuty mikrobiologické i epidemiologické informace. Analýza dat ukazuje, že pouze 139 (13,3 %) *N. meningitidis* B, které způsobily IMO v České republice, náleží do klonálního komplexu cc41/44, který byl zjištěn u *N. meningitidis* B v ohnisku IMO v Kentu. Za posledních 5 let v ČR *N. meningitidis* B, cc-41/44 způsobila 9 případů IMO: 1x v roce 2020, 2x 2021, 1x 2022, 2x 2023, 2x 2024, 1x 2025 a k aktuálnímu datu žádné IMO v roce 2026. Ve sbírce *N. meningitidis* izolovaných v České republice od roku 1971 žádný izolát nenáleží k ST-485.

Provedli jsme analýzu dat dostupných v mezinárodní databázi PubMLST cílenou na výskyt *N. meningitidis* ST-485, cc-41/44, (séroskupina/genoskupina: 97,9 % B, 1,1 % C, 1 % neurčeno). Ke dni 31. 3. 2026 bylo k dispozici 533 záznamů o izolátech z IMO a dalších klinických forem v rozmezí let 1995-2026 z evropských i mimoevropských zemí [5]. Na Obr. 1 a 2 lze vidět, že vrchol výskytu byl zaznamenán v roce 2022 a nejvyšší výskyt byl v západní Evropě.

Obrázek 1: Kontinentální mapa výskytu izolátů *N. meningitidis* ST-485 v letech 1995– 2026 (31.3.), n = 533, PubMLST data

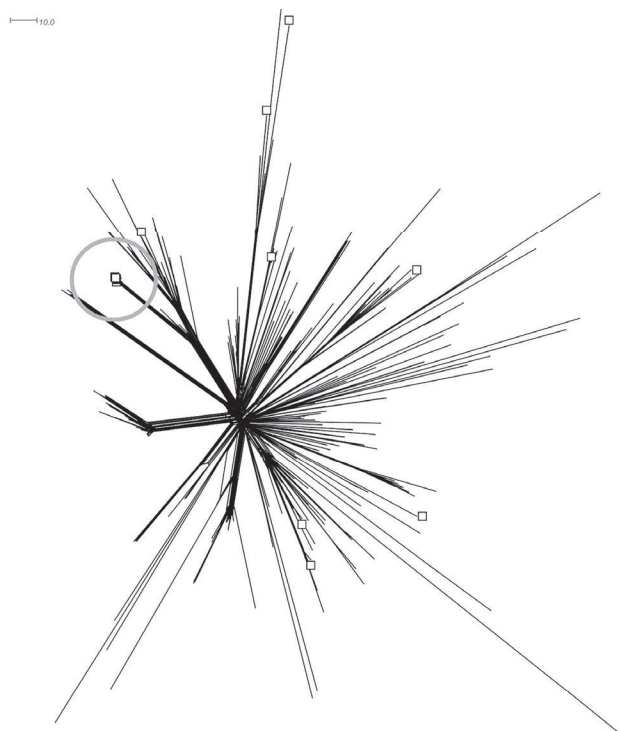

Obrázek 2: Časová osa výskytu izolátů *N. meningitidis* ST-485 v letech 1995–2026 (31.3.), n = 533, PubMLST data

Fylogenetická síť na **Obr. 3** ukazuje genetickou strukturu populace 327 izolátů *N. meningitidis* ST-485. Pro tuto analýzu byly v PubMLST databázi vybrány všechny dostupné celogenomové izoláty, které byly zachyceny od roku 2020. Čtverce značí všechny izoláty z roku 2026 a kruhem je zvýrazněna homogenní linie 5 britských izolátů, které byly získány z ohniska IMO v hrabství Kent.

Obrázek 3: Celosvětová fylogenetická cgMLST analýza izolátů *N. meningitidis* ST-485 v letech 2020–2026 (31.3.), n = 327, PubMLST data

V České republice je nastavena vakcinační strategie, jako nejúčinnější forma prevence IMO, zahrnující plně hrazené očkování proti meningokokovým onemocněním pro malé děti, adolescenty a rizikové skupiny. V aktualizovaném Doporučení České vakcinologické společnosti [6] je očkování vakcínami MenB i MenACWY doporučeno, bez ohledu na věk, následujícím osobám, které jsou ve zvýšeném riziku výskytu IMO:

- cestující nebo osoby plánující trvalý pobyt v zemích s hyperendemickým nebo epidemickým výskytem IMO,
- osoby v profesionálním riziku IMO (zdravotnický personál pečující o pacienty s IMO, laboratorní pracovníci pracující s původci IMO),
- osoby v úzkém kontaktu s IMO (volba vakcíny v závislosti na séro skupině, která způsobila IMO),
- osoby v novém kolektivu s ohledem na individuální posouzení míry rizika.

REFERENCE

- [1] Aktualita SZÚ <https://szu.gov.cz/temata-zdravi-a-bezpecnosti/a-z-infekce/m/meningokokove-infekce/informace-a-doporuceni-v-souvislosti-s-pripady-invazivniho-meningokokoveho-onemocneni-imo-v-anglickem-hrabstvi-kent/>
- [2] EpiPulse <https://epipulse.ecdc.europa.eu/ebs/#/item/details/2026-VPD-00008>
- [3] UK daily updates <https://www.gov.uk/government/publications/invasive-meningococcal-disease-statistical-releases/notified-cases-of-invasive-meningococcal-disease>
- [4] ECDC hodnocení rizika <https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/very-low-risk-eueea-outbreak-invasive-meningococcal-disease-kent-england>
- [5] PubMLST <https://pubmlst.org/organisms/neisseria-spp>
- [6] Doporučení České vakcinologické společnosti ČLS JEP pro očkování proti invazivním meningokokovým onemocněním <https://www.vakcinace.eu/doporuceni-a-stanoviska/doporuceni-ceske-vakcinologicke-spolecnosti-cls-jep-pro-ockovani-proti-invazivnim-meningokokovym-2> a <https://szu.gov.cz/odborna-centra-a-pracoviste/centrum-epidemiologie-a-mikrobiologie/oddeleni-bakterialnich-vzdušnych-nakaz/narodni-referencni-laborator-pro-meningokokove-nakazy/ockovani-proti-invazivnim-meningokokovym-onemocnenim/>

*Zuzana Okonji, Pavla Křížová, Michal Honskus,
Martin Musílek
Národní referenční laboratoř pro meningokokové nákazy,
Státní zdravotní ústav, Praha*